

TINE Meieriet Dovre v/ meierisjef Sigrid Svanborg
sigrid.svanborg@tine.no

Deres referanse
Vår referanse 2018/2052-1 461.3 LAN
Saksbehandler Line Andersen, tlf. 61 26 60 71
Avdeling Miljøvern avdelingen

Dato 05.04.2018

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven - TINE Meieriet Dovre

Fylkesmannen i Oppland har ferdigbehandlet utslippssøknaden fra TINE Meieriet Dovre og gir med dette tillatelse etter forurensningsloven § 11 jf. § 16. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt. Tillatelsen gjelder utslipp i forbindelse med produksjon av meieriprodukter. Den erstatter en gammel og utdatert tillatelse fra 1975 med endring av 1988 gitt av daværende Statens forurensningstilsyn.

Vi viser til endelig versjon av søknaden mottatt hos Fylkesmannen 24. februar 2016.

Fylkesmannen gir med dette TINE Meieriet Dovre (heretter kalt TINE) tillatelse på visse vilkår. Tillatelsen med tilhørende vilkår følger vedlagt dette brev. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11 jf. § 16. Vi har foretatt en fullstendig oppdatering av tillatelsen, ettersom det har gått mer enn 10 år siden den ble gitt, jf. forurensningsloven § 18 tredje ledd. Alle krav er derfor gjennomgått på nytt. Fylkesmannen har ved avgjørelsen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket, sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Fylkesmannen videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Utslippskomponenter som er antatt å ha størst miljømessig betydning er regulert gjennom spesifikke vilkår i tillatelsen. Vi understreker at all forurensning fra bedriften isolert sett er uønsket. Bedriften plikter å redusere utslippene så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Det samme gjelder utslipp av komponenter det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår.

Tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling. En eventuell endringsøknad må foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

At forurensningen er tillatt utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om øvrige regler som kan være aktuelle for bedriften viser vi til www.regelhjelp.no, samt Miljødirektoratets nettsider www.miljodirektoratet.no.

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Bakgrunn og saksgang

Med bakgrunn i at gjeldende tillatelse var langt eldre enn 10 år og noe utdatert, tok Fylkesmannen kontakt med daværende meierisjef Odd Ulsaker i 2015. Gjeldende tillatelse fra 1975 med endring av 1988 fra daværende Statens forurensningstilsyn samsvarer ikke med dagens produksjon ved meieriet og heller ikke med avtalen meieriet har med Dovre kommune fra 2000 om påslipp og rensing av bedriftens avløpsvann ved Dovre renseanlegg.

Endelig søknad ble mottatt hos oss 24. februar 2016. Fylkesmannen sendte søknaden på høring til Dovre kommune 16. mars 2016 og kunngjorde samtidig søknaden på egen internettside, samt ved annonse i GD. Deretter har Fylkesmannen vært i kontakt med kommunen i flere omganger. Kommunen har på sin side involvert Driftsassistansen i Oppland (DiO) i å vurdere påslippet fra TINE med hensyn til driften av Dovre renseanlegg og overholdelse av utslippskravene for renseanlegget. For Fylkesmannens vurdering av søknaden og fastsettelse av spesifikke vilkår til prosessavløpet har dette vært av vesentlig betydning. Utkast til utslippstillatelse ble sendt til TINE med kopi til Dovre kommune med et oversendelsesbrev den 29. januar 2018. Vi viser til våre nærmere vurderinger rundt krav til prosessavløpet i dette oversendelsesbrevet. TINE har i brev av 16. februar 2018 ingen innvendinger mot de foreslåtte grensene, med unntak av kravet om å iversette pH-målinger.

Fylkesmannen tar innvendingene fra TINE når det gjelder pH-målinger til etterretning og oppfordrer TINE, i samarbeid med Dovre kommune, om å få på plass pH-måling av bedriftens avløpsvann i henhold til nevnte standard i brevet fra TINE og slik at målingene representerer pH i det faktiske påslippet til renseanlegget. Vi har gjort endringer fra utkast til tillatelse på dette punktet.

Vedtak om gebyr for saksbehandling

I samsvar med kapittel 39 i forurensningsforskriften kreves det gebyr for vårt arbeid med saksbehandling og kontroll. Fylkesmannen har i brev av 29. januar 2018 forhåndsvarslet et gebyr på kr. 50 900,- for arbeidet med tillatelsen. TINE har i brevet av 16. februar bedt om innsyn i enhetskostnader og timeforbruk da det varslede gebyret oppfattes som høyt.

Ressursbruk som ligger til grunn for valgt gebyrsats omfatter gjennomgang av søknaden, møter med søker, arbeid i forbindelse med høring, utarbeidelse av tillatelse og oversendelsesbrev med begrunnelse, oversendelse av utkast til tillatelse og kunngjøring av vedtak, herunder innlegging i forurensningsmyndighetenes database. I denne saken har det bl.a. vært flere runder med tilbakemeldinger før søknaden inneholdt tilstrekkelige opplysninger, involvering av andre saksbehandlere for vurdering av krav i tillatelsen, samt dialog med kommunen og Driftsassistansen i Oppland. Vi har beregnet at dette utgjør om lag to ukesverk, som i henhold til gebyrveilederen fra Miljødirektoratet skal tilsvare gebyrsats 5 i forurensningsforskriften § 39-4. Vi ser imidlertid ved denne nærmere gjennomgangen at det i henhold til § 39-3 tredje ledd skal velges gebyrsats etter det året hvor den vesentlige delen av saksbehandlingen er gjort. Det har betydning siden gebyrsatsene i § 39-4 gradvis øker over årene fra 2017 til 2019. Forhåndsvarslet gebyr tilsvare gebyrsats 5 for 2018, mens hovedparten av arbeidet er utført i 2016 og 2017.

Fylkesmannen vedtar på denne bakgrunnen at det skal betales en gebyrsats for saksbehandling i forbindelse med søknaden på kr. 36 200,-. Dette tilsvare gebyrsats 5 for året 2017. Miljødirektoratet ettersender faktura. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Klageadgang

Vedtak om utslippstillatelse og gebyr kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra underretning om vedtak er mottatt. En eventuell klage

skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal stiles til Miljødirektoratet, men sendes til Fylkesmannen.

Med hilsen

Vebjørn Knarrum e.f.
avdelingsdirektør

Line Andersen
seniorrådgiver

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift.

Kopi til:

Dovre kommune

postmottak@dovre.kommune.no

Vedlegg:

Utslippslåtelse til virksomhet etter forurensningsloven, datert 5. april 2018

Fylkesmannen i Oppland

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for TINE SA avd. Dovre (TINE Meieriet Dovre) Dovre, Dovre kommune

Tillatelsen er gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11 jf. § 16 og endret i medhold av § 18. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad av 24. februar 2016 samt opplysninger fremkommet under behandlingen av søknaden. Vilkårene framgår av dette dokumentet. Denne tillatelsen erstatter den gamle tillatelsen fra 1975 med endring av 7. november 1988, gitt av daværende Statens forurensningstilsyn.

Tillatelsen gjelder fra 04.04.2018.

Hvis bedriften ønsker å foreta endringer i driftsforhold som kan ha betydning for forurensningen fra virksomheten og som ikke er i samsvar med det som ble lagt til grunn da tillatelsen ble gitt eller sist endret, må bedriften i god tid på forhånd søke om endring av tillatelsen. Bedriften bør først kontakte forurensningsmyndigheten for å avklare behovet for slik endring.

Bedriftsdata

Bedrift	TINE SA avd. Dovre (TINE Meieriet Dovre)
Beliggenhet/gateadresse	Stasjonsvegen 10
Postadresse	Stasjonsvegen 10, 2662 Dovre
Kommune nr. og fylke	Dovre kommune 0511, Oppland
Org. nummer (bedrift)	947 942 638, foretaksnr. 974 076 977
Gårds- og bruksnummer	Gnr. 46 bnr. 5 og 100, gnr. 47 bnr. 19
NACE-kode og bransje	10.510 Produksjon av meierivarer

Fylkesmannens referanser

Tillatelsesnummer	Anleggsnummer
2018.0287.T	0511.0001.01

Tillatelse første gang gitt: 05.04.2018	Endringsnummer: -	Sist endret: -
Vebjørn Knarrum avdelingsdirektør		Line Andersen seniorrådgiver

Endringslogg

Endringsnummer	Endringer av (dato)	Punkt	Beskrivelse

Innhold

Endringslogg	2
1 Tillatelsens ramme	5
2 Generelle vilkår	5
2.1 Utslippsbegrensninger.....	5
2.2 Plikt til å overholde grenseverdier.....	5
2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig	5
2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold	5
2.5 Tiltakspunkt ved økt forurensningsfare	6
2.6 Internkontroll	6
3 Utslipp til vann.....	7
3.1 Utslippsbegrensninger for prosessavløp	7
3.2 Utslippsreduserende tiltak	7
3.3 Utslipssted for prosessavløp.....	7
3.4 Kjølevann	8
3.5 Overflatevann.....	8
3.6 Sanitæravløpsvann	8
4 Utslipp til luft.....	8
4.1 Forbrenning med rene brensler	8
4.2 Diffuse utslipp.....	8
4.3 Lukt.....	8
5 Grunnforurensning.....	9
6 Kjemikalier.....	9
7 Støybegrensninger.....	10
8 Avfall.....	10
8.1 Generelle krav	10
9 Energi.....	11
9.1 Energiledelse	11
9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi	11
9.3 Spesifikt energiforbruk	11
10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning	11
10.1 Miljørisikoanalyse	11
10.2 Forebyggende tiltak.....	11
10.3 Etablering av beredskap	11
10.4 Varsling av akutt forurensning	12

11	Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen	12
11.1	Utslippskontroll	12
11.2	Måleprogram	12
11.3	Kvalitetssikring av målingene	12
11.4	Rapportering til Fylkesmannen.....	13
12	Utskifting av utstyr	13
13	Eierskifte	13
14	Nedleggelse	13
15	Tilsyn.....	14
VEDLEGG 1.....		15
	Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.....	15

1 Tillatelsens ramme

Tillatelsen gjelder forurensning fra produksjon av hvitmuggost. Tillatelsen er basert på en produksjon av 300 tonn pr. år. Ved vesentlige endringer (mer enn 10 % produksjonsøkning) skal bedriften søke om endring av tillatelsen, selv om utslippene ligger innenfor de fastsatte grensene.

Prosessavløpet går via kommunal ledning til et utjevningsbasseng før det pumpes videre til Dovre renseanlegg. Gjeldende påslippsavtale med Dovre kommune fra 2000 er under revidering.

Bedriften bruker kun elektrisitet som energikilde.

2 Generelle vilkår

2.1 Utslippsbegrensninger

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsen pkt. 3 til 11. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte miljøgifter oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene.

2.2 Plikt til å overholde grenseverdier

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusere forurensning så langt som mulig

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter virksomheten å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter som det ikke uttrykkelig er satt grenser for i denne tillatelsen.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivået i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System og rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert. (Jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7¹).

¹ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

2.5 Tiltaksplikt ved økt forurensningsfare

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter bedriften å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Bedriften skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles i henhold til pkt. 10.4.

2.6 Internkontroll

Bedriften plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til *forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter* (internkontrollforskriften)². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold. Plikt til å gjennomføre risikoanalyse med hensyn til *akutt* forurensning følger av punkt 10.1.

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter - forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (Internkontrollforskriften)

3 Utslipp til vann

3.1 Utslippsbegrensninger for prosessavløp

Følgende utslippsbegrensninger gjelder for prosessavløpet:

Tabell 1. Krav til prosessavløpsvannets innhold.

Utslippskomponent	Utslippsgrenser			Kommentar
	Maksimalt døgnutslipp (kg/døgn)	Gjennomsnittlig døgnutslipp (kg/døgn)	Årlig utslipp (kg/år)	
	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 365 d	Midlingstid: 1 år	
Tot-P (fosfor)	1,5	0,75	275	Grensen for årlig utslipp er beregnet ut fra gjennomsnittlig døgnutslipp
KOF	200	90	33 000	
BOF ₅	140	60	22 000	

Tabell 2. Krav til prosessavløpets mengde, temperatur og pH.

Utslippskomponent / annet	Utslippsgrenser			
	Utslipp i et middeldøgn (m ³)	Utslipp i et maksimumsdøgn (m ³)	Maksimumsgrense pr. time (m ³)	Høyeste verdi / intervall
	Midlingstid: 1 uke	Midlingstid: 1 døgn	Måles kontinuerlig	Måles kontinuerlig
pH				6,0 – 9,0
Temperatur				30 °C
Prosessavløpsvann	45	60	7,5	

Mengden prosessavløpsvann måles kontinuerlig.

Kontinuerlig måling av temperatur og pH bør installeres så raskt som mulig i samarbeid med Dovre kommune.

3.2 Utslippsreducerende tiltak

Bedriften skal generelt avgrense vannforbruket i stor grad som mulig. Lagertanker og lignende skal sikres på en slik måte at eventuelle uhell ikke medfører utslipp. Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel avrenning fra lagerområder og områder for lossing/lasting, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

Eventuelt oljeholdig avløpsvann fra verksteder eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende rensenhet.

Prosessavløpet skal renses i fettavskiller før påslipp til kommunalt rensanlegg.

3.3 Utslippssted for prosessavløp

Bedriften skal føre sitt prosessavløp inn på offentlig avløpsnett for rensing ved Dovre renseanlegg med utslipp i Gudbrandsdalslågen i henhold til de krav som stilles for slikt påslipp³. Ved endring av utslippskrav eller utslippssted i tillatelsen til det kommunale avløpsanlegget, skal Fylkesmannen varsles.

3.4 Kjølevann

Bedriften slipper ikke ut kjølevann. Det brukes kun vann i lukket anlegg med ammoniakk som kjølemedium. Dette vannet skiftes ikke ut.

3.5 Overflatevann

Avrenning av overflatevann fra bedriftens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade eller ulempe for miljøet.

3.6 Sanitæravløpsvann

Bedriftens sanitæravløpsvann ledes til offentlig avløpsnett^{4 5}.

4 Utslipp til luft

4.1 Forbrenning med rene brensler

Bedriften bruker utelukkende elektrisitet som energikilde.

4.2 Diffuse utslipp

Diffuse utslipp fra produksjonsprosesser og fra utearealer, for eksempel lagerområder, områder for lossing/lasting og renseanlegg, som kan medføre skade eller ulempe for miljøet, skal begrenses mest mulig.

4.3 Lukt

Lukt fra eventuelle kummer og luftinntretninger, skal være så lav at det ikke er til vesentlig sjenanse for naboer og brukere av nærområdet, og bør ikke overstige 1-2 ouE/m³ (European olfactory unit) ved nærmeste boligbebyggelse⁵.

Dersom luktulemper oppstår, kan Fylkesmannen kreve at det gjennomføres luktmålinger sammenstilt med beregninger av spredning og påvirkning ved nærmeste nabo. Relevante tiltak for å redusere luktbelastningen må eventuelt utredes og iverksettes.

Bedriften skal ha et system for registrering og oppfølging av eventuelle klager på lukt.

³ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

⁴ Jf. forurensningsforskriftens kapittel 15A om påslipp

⁵ Se ev. veileder: Regulering av luktutslipp i tillatelser etter forurensningsloven, TA-3019 (Klif, 2013)

5 Grunnforurensning

Virksomheten skal være innrettet slik at det ikke finner sted utslipp til grunn eller grunnvann som kan medføre skader eller ulemper for miljøet.

Bedriften plikter å holde løpende oversikt over eventuell eksisterende forurenset grunn på bedriftsområdet, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal forurensningsmyndigheten varsles om dette.

Graving, mudring eller andre tiltak som kan påvirke forurenset grunn eller forurensede sedimenter, trenger tillatelse etter forurensningsloven, ev. godkjenning fra kommunen⁶/Fylkesmannen.

6 Kjemikalier

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, både som råstoff i prosess og som hjelpekjemikalier, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, hydraulikkvæsker, brannbekjempningsmidler.

For kjemikalier som benyttes på en slik måte at det kan medføre fare for forurensning, skal bedriften dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon, jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Bedriften plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier som benyttes, og av om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter bedriften å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁷

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke framstilles, bringes i omsetning, eller brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁸ og andre regelverk som gjelder for kjemikalier.

⁶ Jf Forurensningsforskriftens kapittel 2 om opprydning i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider.

⁷ Jf Produktkontrollloven av 11.06.1979 nr. 79 § 3a

⁸ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

7 Støybegrensninger

Bedriftens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Hverdager	Lørdager	Søn- og helligdager	Kveld (kl. 19-23), hverdager	Natt (kl. 23-07), alle døgn	Natt (kl. 23-07), alle døgn
55 L_{den}	50 L_{den}	45 L_{den}	50 $L_{evening}$	45 L_{night}	60 L_{AFmax}

L_{den} er A-veiet ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

$L_{evening}$ er A-veiet ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19 - 23.

L_{night} er A-veiet ekvivalent støynivå for nattperioden 23 – 07.

L_{AFmax} er A-veiet maksimalnivå for de 5-10 mest støyende hendelsene innenfor perioden, målt/beregnet med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

Vi viser i denne sammenheng til definisjoner m.m. i retningslinje T-1442 fra 2012 (behandling av støy i arealplanlegging) og tilhørende veileder M-128 -2014 fra Miljødirektoratet.

8 Avfall

8.1 Generelle krav

Bedriften plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Særlig skal innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Bedriften plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁹.

Avfall som oppstår i bedriften, skal søkes gjenbrukt i bedriftens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

⁹ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 01.06.2004, nr. 930.

9 Energi

9.1 Energiledelse

Bedriften skal ha et system for kontinuerlig, systematisk og målrettet vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon og drift. Systemet for energiledelse skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i bedriftens internkontroll, jf. vilkår 2.6.

9.2 Utnyttelse av overskuddsenergi

Bedriften skal i størst mulig grad utnytte overskuddsenergi fra eksisterende og nye anlegg internt. Bedriften skal også gjennom tiltak på eget bedriftsområde legge til rette for at overskuddsenergi skal kunne utnyttes eksternt med mindre det kan godtgjøres at dette ikke er teknisk eller økonomisk mulig.

9.3 Spesifikt energiforbruk

Spesifikt energiforbruk skal beregnes og rapporteres årlig, jf. pkt. 11.4. Spesifikt energiforbruk kan angis som energiforbruk pr. produsert enhet, uttrykt som kWh/tonn.

10 Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot akutt forurensning

10.1 Miljørisikoanalyse

Bedriften skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet. Bedriften skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på bedriftens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Bedriften skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

10.2 Forebyggende tiltak

På basis av miljørisikoanalysen skal bedriften iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Bedriften skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

10.3 Etablering av beredskap

Bedriften skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, om nødvendig, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang pr. år.

10.4 Varsling av akutt forurensning

Akutt forurensning eller fare for akutt forurensning skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Bedriften skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i Oppland i slike tilfeller.

11 Utslippskontroll og rapportering til Fylkesmannen

11.1 Utslippskontroll

Bedriften skal gjennomføre målinger av utslipp til vann (det som går til kommunalt renseanlegg). Målinger omfatter volumstrømsmåling, prøvetaking, analyse og beregning.

Målinger skal utføres slik at de blir representative for virksomhetens faktiske utslipp og skal som et minimum omfatte:

- komponenter som er uttrykkelig regulert gjennom grenseverdier i tillatelsen eller forskrifter
- andre komponenter som er omfattet av rapporteringsplikten i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenkontrollrapportering. Veilederen er lagt ut på www.miljodirektoratet.no.

Kontroll med utslippskomponentene i tabell 1 under pkt. 3.1 skjer i dag gjennom et kontrollprogram som administreres av Dovre renseanlegg jf. gjeldende påslippsavtale. Det skal tas ut 12 mengdeproporsjonale døgnblandprøver pr. år, fordelt på ukedagene utover året (noe som fører til at det blir tatt to prøver på hver av hverdagene, samt én prøve på hver av helgedagene).

Fylkesmannen skal ha melding dersom det gjøres endringer i kontrollprogrammet beskrevet over.

Volumstrømmåling skjer i dag kontinuerlig. Det skal i tillegg installeres kontinuerlig måling av pH og temperatur så raskt som mulig og senest innen 1. juni 2018 jf. også punkt 3.1.

11.2 Måleprogram

Et måleprogram som omfatter all utslippskontroll jf. punkt 11.1 skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll.

Måleprogrammet skal beskrive de forskjellige trinnene i målingene og begrunne valgte metoder. Valgt frekvens for tredjepartskontroll og for deltakelse i ringtester skal også fremgå av måleprogrammet. Det skal gå fram av måleprogrammet hvilke usikkerhetsbidrag de ulike trinnene gir.

11.3 Kvalitetssikring av målingene

Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelser er forsvarlig kvalitetssikret bl.a. ved å:

- utføre målingene etter Norsk standard. Dersom det ikke finnes, kan internasjonal standard benyttes. Miljødirektoratet kan videre godta at annen metode benyttes dersom særlige hensyn tilsier det.

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

- bruke akkrediterte laboratorier / tjenester når prøvetaking og analyse utføres av eksterne. Tjenesteyter skal være akkreditert for den aktuelle tjenesten.
- delta i ringtester for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier når bedriften selv analyserer
- jevnlig verifisere egne målinger med tredjepartskontroll for de parameterne som er regulert gjennom grenseverdier

11.4 Rapportering til Fylkesmannen

Bedriften skal innen 1. mars hvert år rapportere utslippsdata fra foregående år via www.altinn.no. Rapportering skal skje i henhold til Miljødirektoratets veileder til bedriftenes egenrapportering, se www.miljodirektoratet.no.

12 Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

13 Eierskifte

Hvis bedriften overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet.

14 Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning. Fylkesmannen kan pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar.

Ved nedleggelse eller stans skal bedriften sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at farlig avfall håndteres i

henhold til gjeldende forskrift¹¹. De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

15 Tilsyn

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

¹¹ Avfallsforskriftens kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1

Liste over prioriterte miljøgifter, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

Bromerte flammehemmere	Vanlige forkortelser
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktaborbromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA

Klorerte organiske forbindelser

1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ -C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ -C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ -C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ -C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyl	PCB
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Triklorbenzen	TRI
Trikloran (2,4,4'-Triklor-2'-hydroksydifenyleter)	TCS
Tris(2-kloretyl)fosfat	TCEP

Enkelte tensider

Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC

Nitromuskforbindelser

Muskxylen	
-----------	--

Alkylfenoler og alkylfenoletoksylater

Nonylfenol og nonylfenoletoksilater	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksilater	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	DDP
2,4,6 tri-tert-butylfenol	TTB-fenol

Per- og polyfluorerte alkylforbindelser (PFAS)

Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluorheksansulfonsyre (PFHxS) og forbindelser som inneholder PFHxS	PFHxS, PFHxS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre	PFOA
Langkjedete perfluorerte karboksylsyrer C9-PFCA – C14-PFCA	PFNA, PFDA, PFUnDA, PFDoDA, PFTrDA, PFTeDA

Tinnorganiske forbindelser

Tributyltinnforbindelser	TBT
Trifenyltinnforbindelser	TFT, TPT
Dibutyltinnforbindelser	DBT
Dioktyltinnforbindelser	DOT

Polysykliske aromatiske hydrokarboner

PAH

Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)

DEHP

Bisfenol A

BPA

Siloksaner

Dekametylsyklopentasiloksan	D5
Oktametylsyklotetrasiloksan	D4

Benzotriazolbaserte UV-filtre

2-Benzotriazol-2-yl-4,6-di-tert-butylphenol	UV-320
2,4-di-tert-butyl-6-(5-chlorobenzotriazol-2-yl)phenol	UV-327
2-(2H-benzotriazol-2-yl)-4,6-ditertpentylphenol	UV-328
2-(2H-Benzotriazol-2-yl)-4-(tert-butyl)-6-(sec-butyl)phenol	UV-350